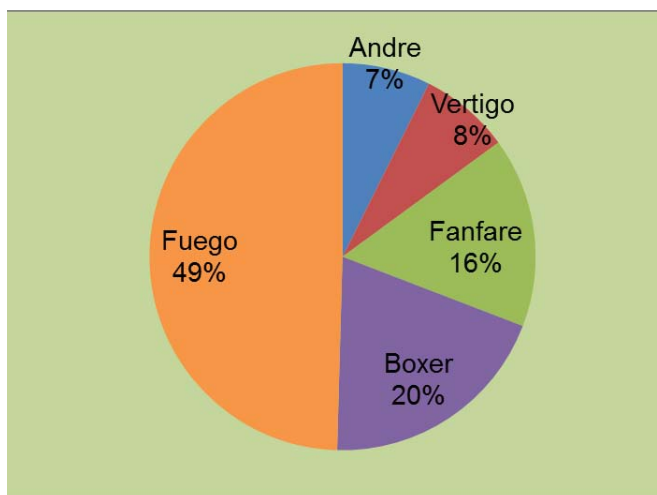

Hestebønne - sorter

Ved valg af sort er det vigtigt med et højt stabilt udbytte, højt proteinindhold og tidlig modning.

Indledning - Formålet er at undersøge forskellige sorters ydeevne, kvalitet og dyrkningsegenskaber under de i praksis forekommende dyrkningsforhold. Der har ikke været lokale sortsforsøg med hestebønne.

Figur 1 viser fordelingen af fremavlsarealet på landsplan i 2016. Fuego er den dominerende sort og udgør næsten halvdelen af fremavlsarealet. Boxer og Fanfare udgør tilsammen over en fjerdedel af arealet.

Figur 1. Fremavlsareal i 2016 i hele landet.

Resultater - Målesorten Fanfare havde i landsforsøgene et udbytte på 59,1 hkg/ha i 2016, 58,5 hkg/ha i 2015, 44,7 hkg/ha i 2014 og i 2013 på 38,1 hkg/ha. Ved tolkning af udbytte-tallene skal man være opmærksom på, at der ikke kun er stor variation både mellem enkeltforsøg men også over årene.

Tabel 1 viser resultater fra Landsforsøg og her har især Fuego og Lynx klaret sig godt. Taifun, Fanfare og Lynx har et fornuftigt proteinindhold.

Tabel 1, Landsforsøg i hestebønne i 2016.

	Udbytte, FHT				Protein %	TKV g	Afgørdehøjde cm ved høst
	2016	2015	2014	2013			
Boxer	95	103	102	114	27,1	529	119
Fanfare	100	100	100	117	27,3	528	117
Fuego	104	100	93	117	26,8	551	119
Lynx	103	98	-	-	27,2	528	123
Taifun	86	94	84	100	27,5	489	111
Vertigo	101	97	96	-	26,9	577	121

Kilde Sortsinfo.

Ved valg af sort er det vigtigt at vælge en sort med stabilt godt udbytte over flere år, høj proteinindhold og en sort med tidlig høst. Tidligheden giver mulighed for problemfri høst og mulighed for rettidig etablering af efterfølgende afgrøde.

Markært - sorter

Stor variation i resultaterne hvilket understreger, at dyrkningssikkerheden er lav. Ved valg af sort er det vigtigt med høje udbytter og proteinindhold samt stor afgrødehøjde ved høst.

Indledning – Der er gennemført et lokalt forsøg, og resultatet kan ses i tabel 1. Formålet med forsøget er at undersøge sorternes ydeevne og dyrkningsegenskaber under normale dyrkningsforhold. I 2013 blev det lokale forsøg ikke gennemført grundet dårlig fremspiring, det mangler derfor i tabellen.

Sorten Javlo, der anvendes i helsæd, udgør en meget stor del af fremavlsarealet, men har ikke været med i forsøgene siden 2007.

Resultater - Ved tolkning af udbyttetallene skal man være opmærksom på, at der både er stor variation mellem enkeltforsøgene og imellem de enkelte år.

Tabel 1. Sortsforsøg i markærter i 2016.

	Lokalt ¹⁾			Landsforsøg							
	Udbytte, FHT			Udbytte, FHT				2013	Protein %	Cm. v/høst	Lejesæd
	2016	2015	2014	2016	2015	2014					
Blanding ²⁾	100	100	100	100	100	100	100	23,1	59	3,6	
Avenger	107	94	-	103	105	-	-	23,0	52	4,4	
Eso	121	98	111	112	98	102	95	22,4	54	4,0	
Ingrid	104	99	105	103	97	102	97	22,8	62	3,4	
Mythic	112	101	100	110	95	99	101	22,5	48	4,4	
LG Aspen	121	-	-	111	-	-	-	23,0	52	5,5	
LG Auris	104	-	-	112	-	-	-	23,5	52	5,4	

Forsøg 109: Holeby, JB 6, forfrugt vinterraps, sået ¾.

¹⁾ Lokalt forsøg I 2013 blev kasseret pga. lavt plantetal.

²⁾ Blanding, 2016: Avenger, Aeo, Ingrid, 2015: Alvesta, Equip, Eso, Ingrid, 2014: Casablanca, Alvesta, Audit, Ingrid. 2013: Casablanca, Alvesta, Rocket, Audit. Kilde Sortinfo.

Sortsblandingen havde et udbytte på 33,2 hkg/ha i 2016, 49,7 hkg/ha i 2015 og 44,6 hkg/ha i 2014 og i 2013 lå den noget højere på 62,2 hkg/ha. For de enkelte sorter er der også stor variation mellem de enkelte år både lokalt og på landsplan. Det understreger at dyrkningssikkerheden for ærter stadig er lav i forhold til andre afgrøder.

Ved valg af sort er det vigtigt med en lav lejesædskarakter, stor afgrødehøjde ved høst og et højt proteinindhold. Hvis en sort ikke har tendens til lejesæd og har en høj afgrødehøjde ved høst, giver det mulighed for både en lettere høst og en hurtigere tørring efter regn.

Der er for de afprøvede sorter ingen variation i dyrkningssikkerheden. Der er ligeledes ingen variation i dyrkningsegenskaber mellem de forskellige sorter og de har alle et højt proteinindhold.

Økologi

*Tiffany opnåede det højeste udbytte.
Kontu var kraftigt angrebet af bladpletsvampe og gav et meget lille udbytte.*

Indledning - Der er gennemført et lokalt forsøg i hestebønne med det formål at belyse forskelle i sorterens tolerance over for angreb af bladlus og resistens overfor sygdomme. Forsøget er en del af et flerårigt projekt, hvor hestebønnesorter med forskellig genetisk oprindelse testes.

Hestebønne - sorter og tolerance over for bladlus og sygdomme

Forsøget var anlagt i en økologisk dyrket mark og eneste ukrudtsbekæmpelse var blindharvning før fremspiring. Ved høst var der kraftigt bestand af agersennep samt moderat bestand af snerlepileurt og ingen rodukrudd.

Resultat - Som det fremgår af tabel 1, er der afprøvet 16 sorters tolerance over for angreb af bladlus og resistens over for bladpletsygdomme. Målesorten Fanfare gav i forsøget et udbytte på 27,2 hkg/ha. Tiffany havde, som den eneste sort, et signifikant højt udbytte på 31,6 hkg/ha (merudbytte 4,4 hkg/ha). Kontu var som den eneste sort kraftigt angrebet af hestebønnebladplet og chokoladbladplet, de øvrige sorter var kun moderat angrebet af sygdomme.

Tabel 1. Udbytte hestebønne dyrket økologisk.

Sort	Udb. og merudb. hkg kerne	Råprotein % i tørstof	Tokimb.ukrudt v. høst % dækn. jord	Bede bladlus % plan m.	Hestebønne. bladplet % dækn.	Chokolade bladplet % dækn.
Fanfare	27,2	26,8	89	3	1,0	0,8
Fuego	2,7	27,3	90	3	0,5	0
Babylon	-3,6	28,0	90	4	0	0
Bioro	-0,5	30,1	85	4	0,2	0,5
Boxer	0,6	26,6	90	4	0,05	0,2
Columbo	-7,5	29,3	90	4	0,8	5,0
Divine	-5,9	27,6	88	4	0,2	0,8
Kontu	-18,4	26,3	90	4	24	10
Gloria	-8,8	32,9	90	3	2	0,5
Banguise	-4,6	26,3	90	4	0,8	0,2
Julia	-2,8	29,2	86	3	0	0
Lynx	3,2	27,8	90	4	0,2	0,5
Madina	-23	26,7	90	4	0,5	0,5
Taifun	-5,2	28,0	90	3	2	0,5
Tiffany	4,4	27,5	89	4	0,5	0,3
Vertigo	2,1	27,3	89	3	1,0	0,2
LSD	3,8					